

លោក ហ៊ិន សែន ជាមេដឹកនាំអាក្រក់បំផុត ដោយសាររំលោភសិទ្ធិមនុស្ស និងប្រជាធិបតេយ្យ

លោក ចិត យ៉ូហូ (Ted Yoho) តំណាងរាស្ត្រពីខាងគណបក្សសាធារណរដ្ឋប្រចាំរដ្ឋហ្វ្លរីដា (Florida) និងជាប្រធានអនុគណៈកម្មាធិការកិច្ចការបរទេសទទួលបន្ទុកកិច្ចការ តំបន់អាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក ចូលរួម ក្នុងកម្មវិធីផ្សាយទូរទស្សន៍អាស៊ីសេរី កាលពីយប់ថ្ងៃទី៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨។

ដោយ មួង ណាវ៉ែត

សមាជិកសភាអាមេរិកលោក ចិត យ៉ូហូ (Ted YOHO) ថា លោក ហ៊ិន សែន ជាមេដឹកនាំអាក្រក់បំផុត ដោយសារ រំលោភសិទ្ធិមនុស្ស និងប្រជាធិបតេយ្យ។ លោកបញ្ជាក់ថា ដើម្បីដាក់សម្ពាធឱ្យមេដឹកនាំបែបនេះ ឲ្យដាក់មករក គន្លងប្រជាធិបតេយ្យវិញ គឺមានតែរួមគ្នាដាក់សម្ពាធ និងទណ្ឌកម្ម។

នេះជាបទសម្ភាសន៍របស់លោក មួង ណាវ៉ែត នៃវិទ្យុអាស៊ីសេរី ជាមួយលោក ចិត យ៉ូហូ ជុំវិញជំហររបស់សភា អាមេរិក ដូចតទៅ៖

មួង ណាវ៉ែត៖ ជាដំបូងខ្ញុំបាទ ចង់ដឹងថាតើសេចក្តីស្នើច្បាប់ប្រជាធិបតេយ្យកម្ពុជា ដែលសភាអាមេរិក អនុម័ត កាលពីខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៨ ប៉ុន្តែ ព្រឹទ្ធសភាមិនទាន់បានអនុម័តនោះ នឹងត្រូវស្នើជាថ្មីនៅពេលណា?

ចិត យ៉ូហូ៖ សេចក្តីស្នើច្បាប់នេះ នឹងត្រូវស្នើជាថ្មីនៅសប្តាហ៍ក្រោយនេះ។ ច្បាប់ស្តីពីប្រជាធិបតេយ្យកម្ពុជានេះ ត្រូវ បានតាក់តែងឡើង ដើម្បីដាក់ទណ្ឌកម្មលោក ហ៊ិន សែន និង មន្ត្រីរបបនេះ រួមទាំងជនទាំងឡាយណា ដែលបាន

ចូលដៃ ក្នុងការបំផ្លាញប្រជាធិបតេយ្យនៅកម្ពុជា។ ខ្ញុំសូមម្នីកថា ច្បាប់នេះធ្លាប់បានអង្គសភាទាំងមូលរបស់អាមេរិក អនុម័តជាឯកច្ឆន្ទរួចហើយ កាលពីសភាអាណត្តិមុន។ ដូច្នោះ ច្បាប់នេះក៏នឹងត្រូវសភាអនុម័តជាឯកច្ឆន្ទទៀតដែរ។ ម្យ៉ាងទៀត យើងមានសហភាគីរបស់យើង នៅខាងព្រឹទ្ធសភា ដែលនឹងយល់ព្រមតាមសំណើនេះដែរ។ ហើយ ចុងក្រោយ ច្បាប់នេះនឹងចូលជាធរមាន។

ម្ចាស់ ណារ៉េត៖ តាំងពីសំណើច្បាប់នេះ ត្រូវបានអនុម័តដោយរដ្ឋសភាអាមេរិក កាលពីខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០១៨ របប លោក ហ៊ិន សែន បានបន្ទន់ឥរិយាបថខ្លះ ក៏ប៉ុន្តែ ថ្មីៗនេះ ក្រោយមិនមានមន្ត្រីបក្សប្រឆាំង សុខចិត្តសុំសិទ្ធិធ្វើ នយោបាយឡើងវិញ ទៅតាមការចង់បានរបស់លោក ហ៊ិន សែន ស្រាប់តែលោកគំរាមធ្វើបាបបក្សប្រឆាំង កាន់តែ ខ្លាំងក្លាឡើងថែមទៀត បើអន្តរជាតិ ហ៊ានដាក់ទណ្ឌកម្មរបបនេះ។ សម្តីលោក ហ៊ិន សែន៖ «ការដាក់ចំពោះកម្ពុជា មានតម្លៃស្មើនឹងសម្លាប់បក្សប្រឆាំង។ ការសម្លាប់កម្ពុជាតាមរូបភាពណាមួយ មានតម្លៃស្មើនឹងសម្លាប់ក្រុមដែល អ្នកឯងគាំទ្រប្រឆាំងនឹងរដ្ឋាភិបាល ហ៊ិន សែន។ ខ្ញុំមិនលើកលែងឲ្យទេ។ បានតែជ្រុលលេងគ្នាហើយ វាត្រូវតែ លេងអ៊ីចឹង! អាហ្នឹងល្បែងមានទៅមានមក»។ តើលោកយល់ថា ច្បាប់នេះមានប្រសិទ្ធភាព លើរបបលោក ហ៊ិន សែន ដែរឬទេ?

ចិត យ៉ូហ្វ៖ បាទ! ខ្ញុំយល់ថាមានប្រសិទ្ធភាព! សហគមន៍ខ្មែរយ៉ាងច្រើនលើសលប់នៅសហរដ្ឋអាមេរិក ចង់បានឲ្យ មានប្រជាធិបតេយ្យពិតប្រាកដនៅកម្ពុជា។ ពួកគាត់ជាច្រើន បានមកជួបខ្ញុំនៅកន្លែងធ្វើការរបស់ខ្ញុំ។ ពួកគាត់គាំទ្រ ច្បាប់នេះ ព្រោះគាត់ប្រាប់យើងខ្ញុំ ថាច្បាប់ដាក់ទណ្ឌកម្មនេះ ពិតជាមានប្រសិទ្ធភាព អាចជួយឲ្យកម្ពុជា ស្តារ ស្ថានភាពណ៍អាក្រក់នៅកម្ពុជាបាន។ ដូចលោកដឹងស្រាប់ហើយ ការបោះឆ្នោតកន្លងទៅ គឺជាការបោះឆ្នោត ក្លែងក្លាយ និងគួរឲ្យអាម៉ាស់ ដែលមេដឹកនាំផ្តាច់ការលោក ហ៊ិន សែន រម្ងាយសំឡេងប្រឆាំង រួចហើយរៀបចំ ការបោះឆ្នោត ដោយគ្មានបក្សប្រឆាំងថែមទៀត។ ក្រោយបោះឆ្នោតរួច លោក ហ៊ិន សែន បែរជាបន្ទន់ឥរិយាបថ ចង់បើកចំហសេរីភាពវិញខ្លះៗ ប៉ុន្តែ ជិតដល់បោះឆ្នោតទៀត គាត់ធ្វើដដែលនេះទៀត។ លោក ហ៊ិន សែន កាន់អំណាចតាំងពីឆ្នាំ ១៩៨៥ ប៉ុន្តែ បើមើលកម្រិតជីវភាពប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរវិញ នៅតែរកប្រាក់ចំណូល បានទាប ជាងគេ នៅលើពិភពលោក។ នេះគឺដោយសារតែលោក ហ៊ិន សែន គាត់ខ្វល់តែបុគ្គល ហ៊ិន សែន មិនខ្វល់ពី ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរទូទៅទេ។ ឥឡូវគាត់ក្លាយជាកូនជីវរបស់ចិនទៀត។ ឲ្យតែចិនឲ្យធ្វើអ្វី គាត់ធ្វើតាមហ្នឹង។ គួរឲ្យ អនិច្ចាណាស់ រឿងនេះ!

ម្ចាស់ ណារ៉េត៖ លោក ហ៊ិន សែន រងការរិះគន់ថា ហ៊ានផ្តើរដាក់សហគមន៍អន្តរជាតិ ដោយសារតែអាងចិននេះឯង។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ លោកហ៊ិនរហូតដល់គំរាមសហភាពអឺរ៉ុប ថា មានតែការចរចាទេទើបល្អ ព្រោះបើហ៊ានដកការ អនុគ្រោះពន្ធ អ្នកដែលស្លាប់គឺបក្សប្រឆាំង។ សម្តីលោក ហ៊ិន សែន៖ «បើចង់ឲ្យពួកប្រឆាំង អាហ្នឹងកាត់ទៅ! បើចង់ ឲ្យពួកប្រឆាំងរស់ អាហ្នឹងកុំធ្វើ។ មកដដែកគ្នា ពិភាក្សាគ្នា កែលម្អសភាពការណ៍ជាមួយគ្នា បន្តទៅមុខជាមួយគ្នា»។

ក្រោយសារគំរាមនេះក្លាម លោកថានឹងស្នើច្បាប់ដាក់ទណ្ឌកម្មលោក ហ៊ុន សែន និងមន្ត្រីរបបនេះក្លាមដែរ។ តើធ្វើ ដូច្នោះ លោកមិនបារម្ភថា នឹងរឹតតែធ្វើឲ្យលោក ហ៊ុន សែន ឆេះដុំកាន់តែខ្លាំងទេឬ?

ចិត យ៉ូហ្វ: គ្មានអ្វីចម្លែកទេ បើគាត់ឆេះដុំកាន់តែខ្លាំងនោះ។ ប៉ុន្តែ រឿងសំខាន់ គឺលោក ហ៊ុន សែន បានគំរាមកំហែង ដល់សិទ្ធិសេរីភាពពលរដ្ឋខ្មែរ ហើយអំណាចដែលគាត់មានសព្វថ្ងៃ ក៏បានដោយសារតែអំណាចយោធា ផ្តាច់ការ ប្លន់ឆន្ទៈរាស្ត្រខ្មែរ និងបង្ក្រាបសំឡេងប្រឆាំងឥតស្រាកស្រាន្ត។ ពលរដ្ឋខ្មែរទូទៅ មិនគាំទ្ររបបនេះទេ។ លោក ហ៊ុន សែន អាចព្រហ័ទិស ហ៊ានគំរាមសហភាពអឺរ៉ុប។ ប៉ុន្តែ គាត់ត្រូវចាំថា ទាំងសហភាពអឺរ៉ុប និងសហរដ្ឋអាមេរិក គឺជា ទីផ្សារដ៏ធំរបស់កម្ពុជា។ តើគាត់ហ៊ានឲ្យបាត់បង់ទីផ្សារទាំងនេះដែរឬទេ? គាត់ស្មានថា ចិនអាចជួយស្តារបញ្ហា សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាបាន បើអត់ទីផ្សារធំនេះឡើយ? ខ្ញុំសាររបស់លោក ហ៊ុន សែន មិនចំណេញអ្វី ទល់តែសោះដល់ កម្ពុជា។

មួង ណារ៉េត: លោក ហ៊ុន សែន អ្នកអាងថា របបលោកពេលនេះ កំពុងត្រៀមខ្លួនទប់ទល់ស្ថានការណ៍អាក្រក់ នៃ ការដាក់ទណ្ឌកម្មទាំងនេះហើយ។ លោក ហ៊ុន សែន អះអាងថា កំពុងកែទម្រង់សេដ្ឋកិច្ច ដើម្បីទប់ទល់បញ្ហានេះ។ តើលោកយល់ថា របបលោក ហ៊ុន សែន ពិតជាបានត្រៀមខ្លួន ដើម្បីទប់ទល់ស្ថានភាពអាក្រក់នេះ ទៅរួចឬទេ?

ចិត យ៉ូហ្វ: ទៅមិនរួចទេ! លោក ហ៊ុន សែន អះអាងថា របបនេះត្រៀមខ្លួនទប់ទល់ស្ថានការណ៍អាក្រក់។ ប្រវត្តិសាស្ត្របារទុករួចទៅហើយ ថា តើនរណាដែលធ្វើឲ្យស្ថានការណ៍នេះអាក្រក់? គឺលោក ហ៊ុន សែន ខ្លួនឯង។ លោក ហ៊ុន សែន ជាមេដឹកនាំអាក្រក់បំផុត។ ក្រោមការដឹកនាំរបស់លោក ហ៊ុន សែន គឺមានតែបង្ក្រាបសំឡេង ប្រឆាំង។ យកល្អ លោក ហ៊ុន សែន ត្រូវតែស្តារស្ថានការណ៍អាក្រក់នេះឡើងវិញ ដោយរៀបចំឲ្យមានការបោះឆ្នោត មួយ ដោយសេរី ត្រឹមត្រូវ និង យុត្តិធម៌។ លោក ហ៊ុន សែន ត្រូវក្លាហាន ហ៊ានបើកចំហឲ្យពលរដ្ឋខ្មែរទូទៅ មានសិទ្ធិ ពេញលេញ ក្នុងការជ្រើសរើសមេដឹកនាំ ដែលខ្លួនពេញចិត្ត។ មិនមែនបង្ខំឲ្យគេបោះឆ្នោតឲ្យគាត់ ដូចរបៀបគាត់ធ្វើ នោះទេ។

មួង ណារ៉េត: ប៉ុន្មានខែចុងក្រោយនេះ ពោលគឺក្រោយពេលមានសម្ពាធពីអន្តរជាតិ លោក ហ៊ុន សែន ហាក់ដូចជា បន្តនូវវិយាបថខ្លះ ដូចជាដោះលែងអ្នកទោសនយោបាយ សកម្មជនដីធ្លី បង្គាប់ឲ្យតុលាការប្រញាប់ពន្លឿនរឿងក្តី លើមេដឹកនាំសហជីពកម្មករ និងបានសន្យាផ្តល់សិទ្ធិសេរីភាព ដល់អង្គការសង្គមស៊ីវិល ហើយចុងក្រោយនេះទៀត គាត់ធ្វើច្បាប់ប្រញាប់មួយ ដោយអះអាងថា ដើម្បីផ្តល់សិទ្ធិធ្វើនយោបាយ ដល់មន្ត្រីបក្សប្រឆាំង។ តើលោកយល់ថា លោក ហ៊ុន សែន ធ្វើប៉ុណ្ណឹងល្មមគ្រប់គ្រាន់ ហើយឬនៅ?

ចិត យ៉ូហ្វ: អត់គ្រប់គ្រាន់ទេ! លោក ហ៊ុន សែន ធ្វើអ្វីតាមតែអំពើចិត្តគាត់ ដោយសារតែអំណាចផ្តាច់ការ។ អ្វីដែល លោក ហ៊ុន សែន កំពុងធ្វើនេះ គឺគ្រាន់តែជាបន្តិក្នែក ដើម្បីគេចផុតពីទណ្ឌកម្មអន្តរជាតិប៉ុណ្ណោះ។ នេះជាសញ្ញាណ

បញ្ជាក់ថា សម្ពាធអន្តរជាតិ ពិតជាមានប្រសិទ្ធភាពលើរបបនេះ ដែលបង្ខំចិត្តឲ្យលោក ហ៊ិន សែន ដោះលែងមន្ត្រី
បក្សប្រឆាំងខ្លះ រួចហើយប្រកាសធ្វើដូចជាចិត្តល្អ ចង់បើកចំហសេរីភាពសារព័ត៌មានឯករាជ្យជាដើម។ តែតាមធាតុ
ពិត នរណាក៏ស្គាល់ចរិតលោក ហ៊ិន សែន ដែរ។ កុំស្មានឲ្យសោះ ថាសភាអាមេរិក ល្ងង់ជឿតាមល្បិចលោក ហ៊ិន
សែននោះ។ សភាអាមេរិក ដែលមូលមាត់គ្នាទាំងពីរគណបក្ស នឹងនៅតែដាក់សម្ពាធលោក ហ៊ិន សែន រហូតដល់
របបនេះ អនុញ្ញាតឲ្យមានការបោះឆ្នោតមួយ ដោយសេរី ត្រឹមត្រូវ និង យុត្តិធម៌ ឲ្យខាងតែបាន។ យើងនឹងធ្វើ
យ៉ាងណា ឲ្យរបបនេះ ឈប់ធ្វើទុក្ខបុកម្នេញសំឡេងបក្សប្រឆាំង និងឈប់រំលោភសិទ្ធិមនុស្សតទៅទៀត។

ម្នួង ណារ៉េត៖ នេះជាសំណួរចុងក្រោយ តើលោកមានសុទិដ្ឋិនិយមប៉ុនណា ថាសេចក្តីស្នើច្បាប់ ដែលលោកគ្រោង
ដាក់ស្នើនៅសប្តាហ៍ក្រោយនេះ នឹងចូលជាធរមានចាប់ប៉ុនណា?

ចិត យ៉ូហូ៖ ខ្ញុំសង្ឃឹមរហូតដល់ ១០០% ថាសេចក្តីស្នើច្បាប់នេះ នឹងត្រូវរដ្ឋសភាទាំងមូលអនុម័ត។ ខ្ញុំសង្ឃឹម
រហូតដល់ ៩៨% ថាព្រឹទ្ធសភានឹងអនុម័តច្បាប់នេះដែរ។ ខ្ញុំជឿជាក់ថា ច្បាប់នេះនឹងចូលជាធរមាន នៅចន្លោះពី ៦
ខែ ទៅមួយឆ្នាំ នៅមុនការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសប្រធានាធិបតីអាមេរិកនាពេលខាងមុខនេះ។

ម្នួង ណារ៉េត៖ ខ្ញុំសូមអរគុណលោក ចិត យ៉ូហូ (Ted YOHO) យ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ដែលបានផ្តល់ឱកាស ឲ្យខ្ញុំបាន
សម្ភាសជុំវិញរឿងនេះ។

ចិត យ៉ូហូ៖ សូមអរគុណលោក ណារ៉េត ដែរ និងសូមធ្វើសេចក្តីនឹករលឹកទៅពលរដ្ឋខ្មែរទាំងអស់ផង!